Міністерство освіти і науки України

ДЕРЖАВНИЙ БІОТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

МАТЕРІАЛИ

X МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

«УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ СИСТЕМ»

Міністерство освіти і науки України

ДЕРЖАВНИЙ БІОТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

МАТЕРІАЛИ

X МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

«УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ СИСТЕМ»

05-06 березня 2026 року

Харків – 2026

УДК: 001:33:65
У 66

Управління розвитком соціально-економічних систем: Матеріали X Міжнародної науково-практичної конференції (м. Харків, 05-06 березня 2026 року). Харків : ДБТУ. 2026. 541 с.

ГОЛОВА ОРГАНІЗАЦІЙНОГО КОМІТЕТУ

В.М МИХАЙЛОВ – проректор з наукової роботи ДБТУ, доктор технічних наук, професор.

ЗАСТУПНИКИ ГОЛОВИ ОРГАНІЗАЦІЙНОГО КОМІТЕТУ:

М.Л. СЕРІК – проректор з науково-педагогічної роботи ДБТУ, кандидат технічних наук, доцент;

Ю.М. САГАЧКО – завідувачка кафедри менеджменту, бізнесу і адміністрування ДБТУ, кандидат економічних наук, доцент.

ЧЛЕНИ ОРГАНІЗАЦІЙНОГО КОМІТЕТУ:

В.І. АРАНЧІЙ – перший проректор Полтавського державного аграрного університету, професор;

І.Г. БРІТЧЕНКО – проректор з міжнародних зв'язків, професор Університету менеджменту безпеки в Кошице (Словаччина), доктор економічних наук, професор;

С.І. ВАСИЛІШИН – директор Інституту обліку і фінансів НААН, провідний науковий співробітник ННЦ «Інститут аграрної економіки», доктор економічних наук, професор;

Н.М. ВДОВЕНКО – завідувачка кафедри глобальної економіки НУБіП, доктор економічних наук, професор;

Т.А. ВЛАСЕНКО – завідувачка кафедри економіки підприємства та організації бізнесу Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця, доктор економічних наук, професор;

О.В. ГРІДІН – доцент кафедри менеджменту, бізнесу і адміністрування ДБТУ, кандидат економічних наук, доцент;

Ю.І. ДАНЬКО – проректор з наукової роботи СНАУ, доктор економічних наук, професор;

С.О. ЗАЇКА – професор кафедри менеджменту, бізнесу і адміністрування ДБТУ, кандидат економічних наук, професор;

С.М. КВАША – проректор з навчальної та виховної роботи НУБіП, доктор економічних наук, професор, академік НААНУ;

Т.М. ЛОЗИНСЬКА – завідувачка кафедри публічного управління та адміністрування ПДАУ, доктор наук з державного управління, професор;

О.С. МАКОВОЗ – професор кафедри менеджменту Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут», доктор економічних наук, професор;

О.В. МАНДИЧ – професор кафедри фінансів, банківської справи та страхування ДБТУ, доктор економічних наук, професор;

А.В. МОСКАЛЕНКО – декан факультету менеджменту, адміністрування та права ДБТУ, доктор юридичних наук, професор;

С.І. МІНЕНКО – завідувачка відділу аспірантури та докторантури, Голова Ради молодих вчених ДБТУ, членкиня РМВ при ХОВА, доктор філософії, доцент;

В.М. НАГАЄВ – професор кафедри менеджменту, бізнесу і адміністрування ДБТУ, доктор педагогічних наук, професор;

Г.П. ПАСЕМКО – професор кафедри менеджменту, бізнесу і адміністрування ДБТУ, доктор наук з державного управління, професор;

РАФАЛ РЕБІЛАС – проректор з міжнародних питань, академія ВСБ, Домброва-Гурнича, Республіка Польща;

ЯЦЕК СКУДЛАРСКІ – доктор-інженер, Варшавський університет природничих наук – SSGW, Республіка Польща;

О.В. СМІГУНОВА – в.о. вченого секретаря Інституту тваринництва Національної академії аграрних наук України, кандидат економічних наук, доцент;

І.Б. ЯЦІВ – професор кафедри підприємництва, торгівлі та біржової діяльності ЛНУП, доктор економічних наук, професор;

А.М. ЯЦУН – професор кафедри менеджменту, бізнесу і адміністрування ДБТУ, доктор економічних наук, професор.

© Автори матеріалів, 2026
© Державний біотехнологічний університет, 2026

ПЕРЕЛІК НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ І НАУКОВО-ДОСЛІДНИХ УСТАНОВ, СПІВРОБІТНИКИ ТА ЗДОБУВАЧІ ЯКИХ БЕРУТЬ УЧАСТЬ У КОНФЕРЕНЦІЇ:

- *Academy of Economic Studies of Moldova, Chişinău, Republic of Moldova*
- *Baltic International Academy. Riga, Latvia*
- *Cahul State University „Bogdan Petriceicu Hasdeu", Cahul, Republic of Moldova*
- *Daugavpils University, Daugavpils, Latvia*
- *State University of Moldova, Republic of Moldova*
- *Warsaw University of Life Sciences*
- *Департамент бюджету і фінансів Харківської міської ради*
- *Департамент економіки і міжнародних відносин Харківської обласної державної адміністрації*
- *Державний біотехнологічний університет*
- *ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка»*
- *Дрезденський технічний університет*
- *ДУ Миколаївська державна сільськогосподарська дослідна станція ІКОСГ НААН*
- *ДУ Інститут регіональних досліджень ім. М.І. Долішнього НАН України*
- *Запорізький національний університет*
- *Інститут демографії та досліджень якості життя НАН України*
- *Інститут тваринництва НААН*
- *Інституту кліматично орієнтованого сільського господарства НААН*
- *Київський Столичний Університет імені Бориса Грінченка*
- *Миколаївський національний аграрний університет*

- *Мукачівський державний університет*
- *Національна академія Національної гвардії України*
- *Національний аерокосмічний університет «Харківський авіаційний інститут»*
- *Національний науковий центр «Інститут аграрної економіки»*
- *Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут»*
- *Національний транспортний університет*
- *Національний університет водного господарства та природокористування*
- *Національний університет кораблебудування імені адмірала Макарова*
- *Одеський національний університет імені І.І. Мечникова*
- *ОКЗ «Харківський організаційно-методичний центр туризму»*
- *Полтавський державний аграрний університет*
- *Сумський національний аграрний університет*
- *ТОВ «Харківський університет»*
- *Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини*
- *Університет медицини та соціальних наук*
- *Управління житлово-комунального господарства та будівництва Лозівської міської ради Харківської області*
- *Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця*
- *Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна*
- *Харківський національний університет міського господарства імені О.М. Бекетова*

Бержанір А.Л.
Шляхи підвищення конкурентоспроможності здобувачів вищої освіти у сфері майбутньої управлінської діяльності 457
Бернацький О.Є.
Модель цифрової компетентності менеджерів ЗЕД в системі господарського механізму управління реалізації сільськогосподарської продукції 460
Будкевич В.
Компетентнісно-орієнтований освітньо-професійний континуум підготовки магістрів права у Великій Британії (1990-ті рр.): управлінські уроки для професійної освіти 462
Вашечко С.С.
Розвиток управлінських компетентностей менеджерів аграних формувань в умовах цифровізації HR-менеджменту 464
Вдовіченко Д.О., Мащенко К.І., Сухотепла С.С.
Перспективи розвитку систем оцінювання персоналу в агропідприємствах через впровадження HR-аналітики 467
Вейландє Л.В.-В.
Розвиток лідерського потенціалу вчителя в цифровому освітньому середовищі нової української школи 469
Грідін О.В.
Проблеми та перспективи застосування базових підходів до формування управлінських компетентностей в умовах цифровізації 474
Долгопол О.О.
Професійні компетентності психолога як чинник ефективного виконання соціального запиту 477
Дружинська К.С.
Формування та розвиток кадрового потенціалу як чинник підвищення ефективності діяльності підприємства 479
Ільченко А.Є.
Мотиваційні чинники побудови успішної кар'єри 481
Ісмагілов Б.С.
Особливості використання методу 360 градусів для оцінювання персоналу 485
Касьянов М.О.
Лідерство змін у діяльності менеджерів з продажу цифрових продуктів: інструменти підвищення ефективності 487
Король Є.С.
Інноваційні засади організації управління ресторанним підприємством в умовах конкуренції: компетентнісний аспект 490

ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ У СФЕРІ МАЙБУТНЬОЇ УПРАВЛІНСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Бержанір А. Л., кандидат соціологічних наук, доцент,
Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини,
м. Умань, Україна
ORCID: https//orcid.org/0000-0002-3224-5008

Сучасний етап суспільного характеризується надзвичайно швидкими і багатогранними соціально-економічними змінами, які зумовлені впливом глобалізаційних процесів, зростаючою інтеграцією світової економіки та значним посиленням конкуренції на ринку праці. У цьому контексті особливу значущість набувають питання удосконалення конкурентоспроможності здобувачів вищої освіти, зокрема, тих, чия професійна траєкторія спрямована на реалізацію управлінської діяльності у майбутньому.

Якість їхньої професійної підготовки, здатність до формування та використання широкого спектру управлінських компетенцій, а також уміння адаптуватися до швидкозмінного середовища є визначальними чинниками для забезпечення ефективного функціонування підприємств та різноманітних організацій.

Як стверджують Н. Терновик та М. Бірюк [1], сьогодні конкурентоспроможність випускника на ринку праці безпосередньо залежить від набутих ним компетентностей впродовж здобуття вищої освіти, однією з яких є формування та розвиток лідерських якостей. Важливими складовими лідерства здобувачів вищої освіти є сформованість у них організаційно-управлінських навичок, уміння впевнено продемонструвати свою точку зору, активність, комунікабельність та ініціативність. Конкурентоспроможність випускника ЗВО на ринку праці залежить не тільки від його професійних навичок, а й від набутих ним компетентностей впродовж навчання.

Конкурентоспроможність здобувачів вищої освіти у контексті управління варто оцінювати як інтегровану характеристику особистості, що охоплює професійні знання, практичні навички, управлінські компетенції, індивідуальні якості та готовність до постійного професійного самовдосконалення. Вона проявляється у здатності випускника впевнено конкурувати на сучасному ринку праці, ефективно виконувати управлінські завдання та досягати професійного самоствердження.

Структура конкурентоспроможності майбутнього управлінця складається з таких компонентів:

– когнітивний (система знань у сфері професійної та управлінської діяльності);

– діяльнісний (здатність приймати управлінські рішення, організовувати процеси, співпрацювати у команді);

– особистісний (лідерські якості, відповідальність, комунікабельність);

– мотиваційно-ціннісний (прагнення до професійного успіху, постійного саморозвитку, дотримання етичних принципів управління).

Заклади вищої освіти відіграють ключову роль у підготовці висококваліфікованих фахівців, здатних стати конкурентоспроможними на сучасному ринку праці. Саме у цьому середовищі формується цілісний підхід до освіти, що передбачає гармонійне поєднання ґрунтовної теоретичної бази з практичними навичками, необхідними для професійної діяльності. Зокрема, в освітньому процесі закладаються основи професійної ідентичності, що є невід'ємним елементом становлення майбутніх керівників, здатних ефективно розв'язувати управлінські завдання.

Одним із найважливіших аспектів модернізації вищої освіти є адаптація освітніх програм до динаміки ринку праці. Це включає впровадження інноваційних підходів до навчання, таких як дуальна освіта, яка забезпечує одночасне набуття здобувачами теоретичних знань і практичного досвіду.

Крім того, істотну роль відіграє розвиток партнерства між закладами освіти, бізнес-структурами, органами державної влади та громадськими організаціями. Така співпраця створює умови для формування у здобувачів актуальних управлінських компетенцій, а також практичних навичок, які вони можуть почати застосовувати ще під час освітнього процесу (табл. 1).

О. Самойленко [2] вважає: «Для успішного саморозвитку майбутнього керівника важливо: розвивати критичне мислення та здатність до аналізу освітніх процесів; опановувати інструменти стратегічного планування та прийняття рішень; удосконалювати комунікативні навички і здатність працювати в команді; вивчати принципи ефективного освітнього менеджменту й управлінських технологій. З огляду на це, освітнє середовище як основа професійного саморозвитку майбутніх фахівців повинно мати розвивальний характер, ураховувати індивідуальні особливості здобувачів, спонукати їх до самостійного прийняття рішень, до відповідального ставлення за власні результати навчально-пізнавальної діяльності».

Таблиця 1

Співпраця ЗВО із органами державної влади та підприємницькими структурами

Назва ЗВО	Назва підприємницьких структур або органів влади	Сутність співпраці
КНУ ім. Т. Шевченка	Міністерства України, ОВА, органи місцевого самоврядування	Здобувачі залучаються до розроблення стратегій розвитку громад та управлінських регламентів.
КНЕУ ім. В. Гетьмана	ПриватБанк, ДТЕК, KPMG Ukraine	Здобувачі працюють з реальними бізнес-кейсами.
ХНЕУ ім. Семена Кузнеця	Метінвест, ФЕД, Турбоатом	Курсові та магістерські роботи виконуються на матеріалах підприємств.
НУ «Львівська політехніка»	SoftServe, EPAM, Львівський IT-кластер	Проєктне навчання для управлінців у міждисциплінарних командах.

Дослідження свідчать, що основними шляхами підвищення конкурентоспроможності є опанування сучасних управлінських і соціально-комунікативних компетенцій, розвиток soft skills, впровадження практично орієнтованого й цифрового навчання, підтримка академічної мобільності. Втілення цих підходів у діяльності університетів сприятиме підготовці конкурентоспроможних фахівців в управлінні, які будуть здатні ефективно відповідати на виклики сучасного суспільства та забезпечувати стабільний розвиток організацій.

Таким чином, інтеграція сучасних трендів в освітній процес дозволяє забезпечити підготовку фахівців, які відповідають запитам сучасного суспільства й готові до ефективної реалізації професійної діяльності у мінливих умовах економіки та соціальної сфери.

Література:

1. Терновик Н., Бірюк М. Психолого-педагогічні умови розвитку лідерських якостей сучасної молоді. *Міжнародні тенденції та перспективи розвитку в освіті та науці в умовах глобалізації* : зб. тез наук. доп. учасників Міжнар. наук.-практ. конф. до 100-річчя від дня народження академіка Степана Дем'янчука, м. Рівне, 13 листоп. 2025 р. Рівне, 2025. Ч. І. С. 305–308. URL: https://www.megu.edu.ua/sites/default/files/2025-10/ilovepdf_merged.pdf#page=306 (дата звернення: 8.02.2026).

2. Самойленко О. Освітнє середовище закладу вищої освіти як умова професійного саморозвитку майбутніх керівників. *Психолого-педагогічні проблеми вищої і середньої освіти в умовах сучасних викликів*: *теорія і практика* : матеріали IX

Міжнар. наук.-практ. конф., м. Харків, 19 – 20 берез. 2025 р. Харк. нац. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди, 2025. С. 266–273. URL: https://dspace.hnpu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/9a6e0351-cc0a-4bfd-bd21-3db00464ca70/content#page=266 (дата звернення: 9.02.2026).

МОДЕЛЬ ЦИФРОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МЕНЕДЖЕРІВ ЗЕД В СИСТЕМІ ГОСПОДАРСЬКОГО МЕХАНІЗМУ УПРАВЛІННЯ РЕАЛІЗАЦІЇ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ ПРОДУКЦІЇ

Бернацький О.Є., аспірант
Державний біотехнологічний університет, м. Харків, Україна
ORCID: https://orcid.org/0009-0005-3159-3448

Сучасний розвиток аграрного сектору України відбувається в умовах цифрової трансформації економіки, інтеграції до європейського економічного простору та посилення конкуренції на міжнародних ринках. Реалізація сільськогосподарської продукції на зовнішніх ринках потребує високого рівня професійної підготовки менеджерів зовнішньоекономічної діяльності (ЗЕД), здатних ефективно функціонувати в цифровому середовищі. Актуальність дослідження зумовлена необхідністю розроблення моделі цифрової компетентності менеджерів ЗЕД, що відповідає вимогам сучасного господарського механізму управління реалізацією сільськогосподарської продукції [1].

Метою дослідження є теоретичне обґрунтування та розроблення структурної моделі цифрової компетентності менеджерів ЗЕД у системі господарського механізму управління реалізацією сільськогосподарської продукції.

Господарський механізм управління реалізацією аграрної продукції включає систему економічних, організаційних, правових та інформаційних інструментів, спрямованих на забезпечення конкурентоспроможності продукції, оптимізацію логістики, митного оформлення, контрактної роботи та фінансових розрахунків. В умовах цифровізації ключового значення набуває формування цифрової компетентності менеджерів ЗЕД як інтегративної характеристики їх професійної готовності до роботи з електронними платформами міжнародної торгівлі, CRM- та ERP-системами, цифровими сервісами митного адміністрування, аналітичними інструментами оцінювання ринкових ризиків [2].

У ході науково-практичного дослідження на прикладі